

Didaktický test 2

★ Jde o test **základní obtížnosti**. Svou konstrukcí odpovídá ostrým přijímacím testům z roku 2018 zveřejněným Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání. Obsahuje **30 úloh**; u každé z nich je uvedeno, kolik bodů za ni lze získat. Celkové maximální bodové hodnocení je **50 bodů**.

Na řešení máte **60 minut**. Používat smíte jen psací potřeby.

Odpovědi vpisujte přímo do testu, příp. i do **záznamového archu**. Záznamový arch je ke stažení na www.didaktis.cz.

1 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) Během výletu se počasí výrazně změnilo.
- B) V zimě jezdíváme s Karolínou často lyžovat.
- C) Kromě Honzy se hry zúčastnil celý náš klub.
- D) Nesmněj se svým kamarádkám kvůli jejich chybě.

2 Přiřaďte k jednotlivým souvětím (2.1–2.4) odpovídající tvrzení (A–F):

/viz 3, s. 23/ max. 4 body

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 2.1 Přijdu později, protože musím ještě počkat, až přijede táta a dá mi klíče.
 - 2.2 Když mi řekneš, co se ti na tom nelíbí, udělám vše pro to, abys byl spokojen.
 - 2.3 Obávám se, že tvůj nápad, který je sám o sobě vynikající, bohužel nikdo neocení.
 - 2.4 Protože jsem slyšela, že máš dnes narozeniny, nesu ti čokoládu, ale i něco na čtení.
- A) Souvětí se skládá ze tří vět, pouze třetí věta je hlavní.
 - B) Souvětí se skládá ze tří vět, pouze první věta je hlavní.
 - C) Souvětí se skládá ze tří vět, pouze druhá věta je hlavní.
 - D) Souvětí se skládá ze čtyř vět, pouze třetí věta je hlavní.
 - E) Souvětí se skládá ze čtyř vět, pouze první věta je hlavní.
 - F) Souvětí se skládá ze čtyř vět, pouze druhá věta je hlavní.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 3

Ze včerejších telev*zních pořadů mě nejvíce zaujal* dokumenty o pouštních živočiších, kteří se po stovky generací musel* přizpůsobovat tvrdým přírodním podmínkám.

(Didaktis)

3 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *i/y* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *i/y* uvedena v odpovídajícím pořadí?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) i – i – y
- B) i – y – i
- C) y – i – y
- D) y – y – i

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–9

Probrala jsem se strachem, který svíral hrud' a páchl sírou. Došlo k výbuchu plynu. Jsem v pasti. Věděla jsem, že kvůli poplachu se důlní chodby začnou uzavírat a nikoho nepustí ven, dokud nebezpečí nepomine. Pokusila jsem se vycouvat z úzkého prostoru, ale při dalším otřesu mi na hlavu spadla další hromada uhlí a už jsem nedokázala rozeznat, kterým směrem je to na **povrch** a kterým do podsvětí. Mrskala jsem nohama i rukama nazdařbůh k nitru země, pokoušela jsem se otevřít ústa a volat o pomoc, ale vyšlo jen slabé syčení. Na patře se mi zadřel uhelný prach. Cítila jsem, jak mě ovládá panika. Byla jsem pohřbená zaživa. To ne, to ne! Noční můra, kterou jsem mívala od dětství, se proměnila ve skutečnost. Když mi bylo osm, zůstala jsem na Panenském **vrchu** pod lavinou. Pamatuju si, že jsem vyrazila za skoltským klukem v sobím kožíšku a že nás závěj pohřbila oba. Leželi jsme pod dvoumetrovou vrstvou. Dýchali stejný vzduch. Sledovala jsem jeho omrzající obličej a lapala po kyslíku, který mi v plicích obíhal stále pomaleji. Trvalo skoro čtyři hodiny, než pro mě přijde můj otec, bílý generál se psím spřežením. Pes začal výt na místě, kde jsem byla, a tak mě dokázali vyhrabat.

(K. Kettu, Můra

4 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Poté co vybuchl v dole plyn, volala vypravěčka o pomoc.
- B) Vypravěčka uvízla v uhelném dole, zachránil ji odtamtud její otec.
- C) Na patře, kde vypravěčka při neštěstí zůstala, bylo hodně uhelného prachu.
- D) Vypravěčka se po výbuchu plynu a následných otřesech nedokáže zorientovat v prostoru.

5 Která z následujících možností bezprostředně navazuje na výchozí text?

/viz 6, s. 44/ 1 bod

- A) Z noční směny zbývala tak čtvrtina, když jsem ucítila, že se země otřásá. Slyšela jsem z amplionů signál poplachu, tentokrát skutečný.
- B) „Nic se neděje, Irgučko, tatínek je tu.“ Bílý generál mě na rukou odnesl až domů a šeptal, že už nikdy nedopustí, aby se mi stalo něco podobného.
- C) Měla jsem nejmizernější práci ze všech, protože jsem po čtyřech dokázala prolézt do těch pekelných děr, kam se dokázaly nasoukat jen ty nejmenší vyzábliny.
- D) Tam, tam je třeba postupovat, umanutě mával do tmy a vrtěl svou vousatou hlavou. „Tamtudy se dá dostat ven. Opuštěná šachta na konci chodby ve čtvrtém patře.“

6 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení o slovech z výchozího textu, zda je pravdivé (A), nebo ne (NE):

/viz 2, s. 18/ max. 2 bod

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- 6.1 Slova **povrch** a **vrch** jsou příbuzná.
- 6.2 Slova **povrch** a **vrch** jsou souřadná.
- 6.3 Slova **povrch** a **vrch** mají stejný význam.
- 6.4 Slova **povrch** a **vrch** mají stejnou předponu.

A	N
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

7 Který z následujících úseků výchozího textu je větou jednočlennou?

/viz 3, s. 23/ 1 bod

- A) Jsem v pasti.
- B) Dýchali stejný vzduch.
- C) Došlo k výbuchu plynu.
- D) Byla jsem pohřbená zaživa.

8 Které z následujících slov z výchozího textu nemá předponu?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) slabé
- B) svíral
- C) směrem
- D) spřežením

- 9 U následujících tvarů podstatných jmen určete pád, číslo, rod a vzor:
(Posuzované tvary podstatných jmen jsou ve výchozím textu podtrženy.
Odpovědi запиšte celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

/viz 4, s. 30/ max. 2 body

- 9.1 dětství –
9.2 skutečnost –

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 10–13

TEXT 1

Celá v bílém

- (1) Víím, že někde čeká,
čeká na každého.
Potom nebudu.
Na někoho čeká pod jabloní
a na ty pyšné **hlavy**
u dubu.
- (2) Možná, možná je to složitější,
než si myslí kluci
v naší vesnici.
Je to jako tvoje bílé šaty
na asfaltové silnici.

- (3) Možná je to druhá strana ticha,
možná zakřičí to roztoužený páv
daleko,
až za Egejským mořem.
- (4) A třeba blízko,
tady
v zahradách.

(J. Skácel, *Překrásná je nepotřeba nářku*)

TEXT 2

Anafora – opakování téhož slova nebo skupiny slov na začátku dvou a více následných veršů.

(L. Pavera, F. Všetická, *Lexikon literárních pojmů, upraveno*)

- 10 Vypište z TEXTU 1 dvojici veršů, ve které se uplatňuje anafora:
Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- 11 Ve které z následujících vět je slovo *hlava* užito ve stejném významu jako v TEXTU 1? /viz 5, s. 35/ 1 bod
(Posuzované slovo je ve výchozím textu vyznačeno tučně.)

- A) Jana pracuje hlavou.
B) Tereza je bystrá hlava.
C) Lenka si zase postavila hlavu.
D) Dan byl mokrá od hlavy až k patě.

- 12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A),
nebo ne (N):

/viz 7, s. 49/ max. 2 body

- 12.1 Text lze přiřadit k lyrice.
12.2 Druhá sloka obsahuje přirovnání.
12.3 Alespoň jedna sloka obsahuje verše, které se spolu rýmují.
12.4 Text se skládá ze čtyř slok, z nichž každá má jiný počet veršů.

A	N
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

- 13 Vypište z TEXTU 1 všechna podstatná jména ve 2. pádě:
Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje
zadáni úlohy, jsou považovány za chybu.

/viz 4, s. 30/ max. 2 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 14–19

- (1) Zkraje listopadu 2001 vyrazila čtrnáctiletá Martina na první závody nové olympijské sezony, jež se konaly tradičně v německém Inzellu. A tady se poprvé předvedla jako rychlobruslařský talent s ohromným potenciálem. S ohledem na to, kolik jí bylo let, zajela – a to bez přehánění – výborné, báječné časy. Minimálně jeden čas opravdu báječný byl. Jistě, budoucí úspěchy byly ještě daleko. Strašně daleko. V nedohlednu, za nepřehledným horizontem. Ostatně budoucí úspěchy měl tou dobou v hlavě pouze jediný člověk: Petr Novák.
- (2) A ten vytušil, že „nenápadné“ listopadové závody na otevřené dráze v Inzellu toho roku 2001 byly svým způsobem začátkem. Skutečným začátkem. Na Martinu od jejích dětských let spoléhal. Čekal od ní výkony a to, co očekával, co předpověděl už v Inzellu, se také na dráze odehrálo. Bylo to „malé“ znamení, že jdou správným směrem. Inzell. Inzell v bavorských Alpách. Pro trenéra Nováka a jeho svěřence dobře známé místo.

(R. Streichsbier, Martina Sáblíková: Zázrak na bruslích)

14 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Čtrnáctiletá Martina je nadaná.
 B) Čtrnáctiletá Martina je nenápadná.
 C) Čtrnáctiletá Martina je velmi úspěšná.
 D) Čtrnáctiletá Martina je naprostý začátečník.

15 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím z výchozího textu (A), nebo ne (N):

/viz 5, s. 35/ max. 2 body

- 15.1 Trenér Martině věřil a ona jeho očekávání splnila.
 15.2 V roce 2001 se konaly olympijské hry v Německu.
 15.3 Už ve čtrnácti letech dokázala Martina v závodě zajet dobrý čas.
 15.4 Rok 2001 byl podle Martinina trenéra opravdovým začátkem její kariéry.

A	N
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

16 Která z následujících možností nejlépe vystihuje vyznění výchozího textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Čas jsou peníze.
 B) Byly to zlaté časy.
 C) Čas všechny rány zahojí.
 D) Dočkej času jako husa klasu.

17 Který z následujících druhů zájmen se vyskytuje v první části výchozího textu?

/viz 4, s. 30/ 1 bod

- A) tázací
 B) neurčité
 C) ukazovací
 D) přivlastňovací

18 Kterou z následujících dvojic slov nelze v kontextu výchozího textu považovat za antonyma?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)

- A) malé – nemalé
 B) známé – neznámé
 C) správným – nesprávným
 D) skutečným – neskutečným

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 22–27

Velká bazilika S. Apollinaire Nuovo, která stávala uvnitř městských hradeb, původně zasvěcená sv. Martinovi, byla dokončena roku 504 a pro svůj zlatený strop byla po tři století zvana Sv. Martin se zlatou oblohou. Když však roku 856 vyplenili Saracéni baziliku sv. Apolináře v přístavu, dnešní S. Apollinaire in Classe, byly světcovy tělesné pozůstatky, které se zde chovaly, přeneseny pro větší bezpečnost do chrámu sv. Martina, přezvaného potom S. Apollinaire Nuovo.

Púdorys ***** ještě typu latinské baziliky se třemi loděmi oddělenými řadami sloupů. **Střední loď má rovný strop, kdežto postranní lodě jsou zaklenuté. Hlavice sloupů mezi loděmi zdobí ostré akantové listy**, naprosto odlišné od klasických hlavic v římských bazilikách. Hlavice oddělují od archivoly články ve tvaru komolého jehlanu, tzv. náběžníky, nahrazující v byzantské architektuře architráv.

(J. Pijoan, Dějiny umění 3, upraveno)

- 22** Které z následujících tvrzení odpovídá informacím z výchozího textu? /viz 5, s. 35/ 1 bod
- A) Bazilika s původním názvem S. Apollinaire Nuovo se dnes jmenuje S. Apollinaire in Classe.
 B) Bazilika s původním názvem S. Apollinaire in Classe se dnes jmenuje S. Apollinaire Nuovo.
 C) Bazilika s původním názvem Sv. Martin se zlatou oblohou se dnes jmenuje S. Apollinaire Nuovo.
 D) Bazilika s původním názvem Sv. Martin se zlatou oblohou se dnes jmenuje S. Apollinaire in Classe.
- 23** Které z následujících tvrzení o výchozím textu není pravdivé? /viz 5, s. 35/ 1 bod
- A) Autor výchozího textu vysvětluje jistá fakta.
 B) Autor výchozího textu používá odborné názvy.
 C) Autor výchozího textu vyjadřuje svou domněnku.
 D) Autor výchozího textu popisuje historickou stavbu.
- 24** O které z následujících možností se píše ve výchozím textu? /viz 5, s. 35/ 1 bod
- A) který světec v bazilice S. Apollinaire Nuovo žil
 B) kolik bylo v bazilice S. Apollinaire Nuovo sloupů
 C) kdy byla bazilika S. Apollinaire Nuovo dokončena
 D) kým byla bazilika S. Apollinaire Nuovo postavena
- 25** Které z následujících slov patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu? /viz 2, s. 18/ 1 bod
- A) zpovídá
 B) vypovídá
 C) napovídá
 D) odpovídá
- 26** Vypište ze všech vět vyznačených ve výchozím textu tučně základní skladební dvojice: /viz 3, s. 23/ max. 3 body
 Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.
- 27** Který z následujících úseků výchozího textu obsahuje obrazné pojmenování? /viz 2, s. 18/ 1 bod
 Jednotlivé úseky je nutné posuzovat v kontextu výchozího textu.
 (Posuzované úseky jsou ve výchozím textu podtrženy.)
- A) má rovný strop
 B) se zlatou oblohou
 C) uvnitř městských hradeb
 D) oddělenými řadami sloupů

28 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N):

/viz 1, s. 12/ max. 2 body

- 28.1 Kluci darovali svým příbuzným dárky, které samy vyrobili.
 28.2 Na nebi se míhaly blesky, přesto na ulici postávaly skupiny lidí.
 28.3 Když rodiče přijeli domů, na zahradě mezi stromy parkovali dva cizí vozy.
 28.4 Na jevišti tančily víly, nemotorní herci v maskách lišek jim však šlapali na nohy.

A	N
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

29 Přiřaďte k jednotlivým úryvkům (29.1–29.3) možnost (A–E), která nejlépe vystihuje daný úryvek:

/viz 7, s. 49/ max. 3 body

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 29.1 Maličké zvířátko,
 zrzavý kožíšek,
 spořádá zakrátko
 lískový oříšek.
 Maličké zvířátko
 je tahle čiperka,
 větvičku přeskočí,
 i když je nevelká.
- 29.2 V kamnech praská, dědek každou chvíli
 zvadlé ruce sobě zahřívá,
 kolo vrčí, syn si s prací pílí,
 nádobu si z dřeva vyrývá.
 Kolečko si divnou píseň šumí,
 vnoučeti se očka kmitají –
 „Hlele, co náš táta všecko umí,
 jak mu tříštky z rukou lítají!“
- 29.3 Je večer – černé mraky jdou,
 jdou nad vodou, jdou pod vodou –
 a teskná, šerá krajina
 se pod nimi chvít začíná.
 Je večer – mraky k městům jdou,
 jež dřímou v mlhách nad vodou –
 a k jejich věžím nehnutým
 jdou krokem tichým, sehnutým.

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje textů uvedeny, upraveno.)

- A) bajka
 B) pověst
 C) hádanka
 D) epická báseň
 E) lyrická báseň

30 Ve kterém z následujících souvětí je správně zapsána interpunkce?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) Protože přišel pozdě, náš důležitý úkol nebyl splněn včas.
 B) Nejzajímavější akcí, která mě letos čeká je běžecký závod štafet.
 C) Domluvili se na sobotu a protože se nestalo nic nečekaného, opravdu se sešli.
 D) Za nedodržení pravidel, dostal od vedoucího napomenutí a ani výsledky neměl dobré.